

ско, притежаваше по едно число царски пушки съ задължение да се упражняватъ съ употребленето му, съ реда на десциплината и, съвръменно да пазятъ страната, като единъ видъ селска жандармерия, мисля, че ще е най-доброто срѣдство за пазенето тишината, съвременно и срѣдство за изравнение по военното служение между жителите, българи и турци. Иванъ и Хасанъ ще навикнатъ първо да живѣятъ другарски по оржие въ селската си жандармерия и въ туй примитивно военно училище да се приготвятъ за по-високото служение на царството. Азъ не мысля за военниятъ инвалиди да има по-прътна служба, отъ да се турятъ инструктори на тъзи селска жандармерия. Тогава не виждамъ, защо населеніята, турци, българи, черкези и пр. да стоятъ, всички въоръжени за своя отдѣлна цѣль и смѣтка, на шрекъ — едни срѣщо други, като да се боятъ и пазятъ единъ отъ други, както сѫ днесъ наежени въ цѣла европейска *Rumeli*, нѣщо което не е да не сѫ взели въ внимание държавнитѣ ни мажъе. Това деликатно положение не може да трае по-дълго безъ да причини серозно главоболие на правителството. Даването на селска жандармерия, праведно приспособена и организована, бы оправдало тогава едно строго запрещене носенето на оржия въ всичкото население безъ исклучение, което носяніе не ще да има вече оправдането си предъ добрѣ организираната и дисциплинирана по военно-му селска народна жандармерия. Това е срѣдството за да се предварятъ много злини.

„Като имахте добрина да ме изслушате до тука, ще ви прося слизхожденето да чуйте и тъзи ми идея:

„Отъ пъколко години на съмъ разни осамотени и безцѣлни движения, на които дадоха преувеличители имена, значения и пр., каквото що бѣше онова въ Хаскюй, испратиха едно число хора отъ българското население на заточение въ Анадола. Друго едно число, не по-малко, и то въ слѣдствие на тѣзи движения емигрираха въ Влашко и Сърбия. Еднитѣ охкѣ подъ наказанието си и другитѣ подъ доброволното си заточение. Има една аксиома, че упростенъ престъпникъ става по-честенъ въ раскаянието си човѣкъ. Азъ съмъ на мнѣніе, че една дадена обща амнистія ще поддѣйствува много спасително, не само въ духа на помилованитѣ, но и въ духа на цѣлия български народъ, като се знае че чувството на признателността е много силно у този народъ.

„Въ качеството ми на българинъ и на държавенъ чиновникъ счетохъ ся за длѣженъ да раскрия вѣрно предъ В. В.-Превъходителство изучванията си, които съмъ направилъ, въ тѣзи си двѣ качества, както върху състоянието, характера, стремленіята и нуждите на моите съотечественници, тѣй и върху срѣдствата, възможни да ги удовлетворятъ за по-трайното имъ привързванie къмъ Държавата.

„За сега Българитѣ стоятъ въ една степенъ на развитіе, което имъ дава, и тѣ го иматъ, единъ характеръ по-събуденъ, по живѣтъ, отъ онзи, при който ги остави миналия вѣкъ. Както имахъ честъта по горѣ да кажа, тѣ ся въсползваха отъ свободите, които Царството дава на всичкитѣ подданици, да тръгнатъ въ пътя на просвѣще-